

STRATEGI FÖR ATT MÖTA FRAMTIDENS BEHOV AV HÄLSO- OCH SJUKVÅRD 2020–2030

FÖR ETT BRA LIV
I EN ATTRAKTIV REGION

REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Tillsammans för ett bra liv för alla

Jönköpings län präglas av invånare som skapar starka lokalsamhällen, ett engagerat civilsamhälle, ett starkt näringsliv och stor innovationskraft. Här finns en tradition av samverkan, där föreningsliv, företag och offentliga aktörer tillsammans skapar trygghet, delaktighet och livskvalitet och där invånarna upplever att det är nära till beslutsfattare och mellan människor.

Samtidigt står vi inför gemensamma utmaningar. Färre behöver försörja fler och vi behöver matcha arbetskraften mot arbetsmarknadens behov. Svensk hälso- och sjukvård har gjort stora framsteg med bättre teknik och behandlingar, men utvecklingen kräver nu en omställning till mer hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv vård. Den psykiska ohälsan ökar och tillsammans måste vi vidta åtgärder. Kollektivtrafiken är en viktig del i många invånares vardag för att ta sig till jobb och fritidsaktiviteter, men inom länet skiljer sig invånarnas tillgång till kollektivtrafik åt.

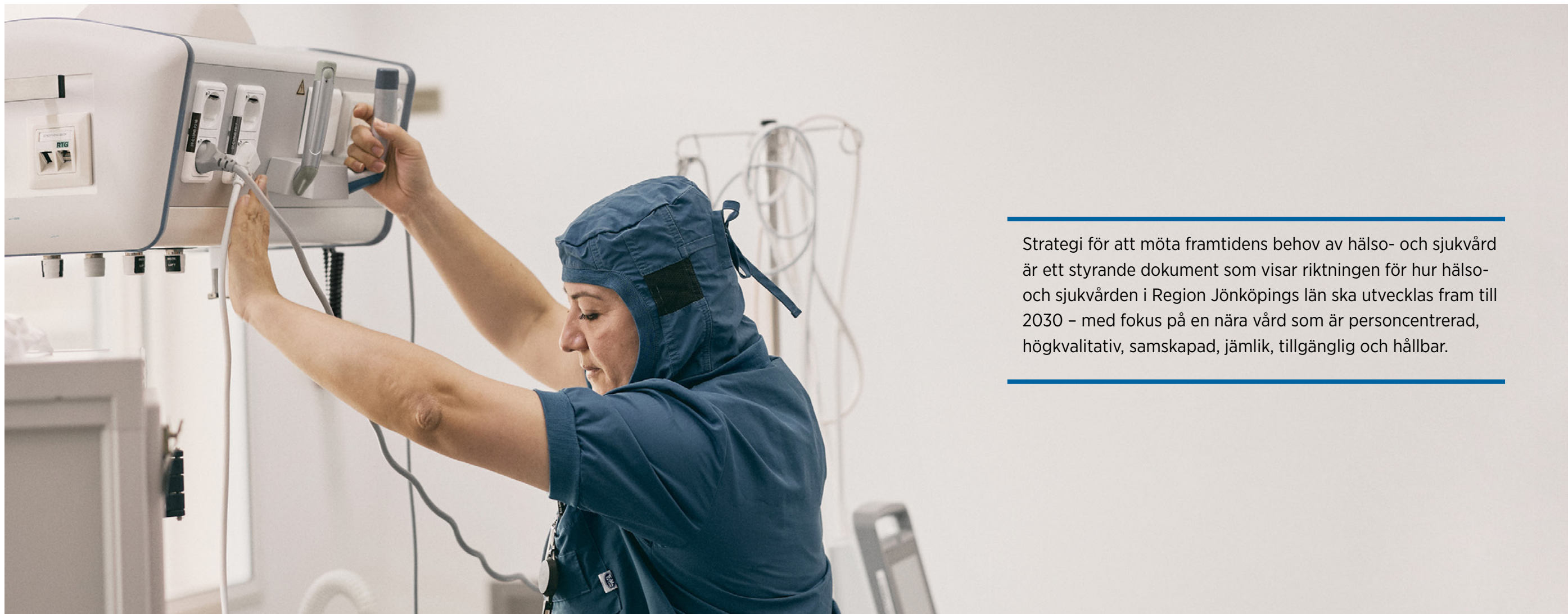
Inom länet finns en tydlig vilja att växa – med fler invånare, starkare samhällen och mer hållbara livsmiljöer. Det finns en gemensam insikt: att framtidens samhällen formas genom långsiktighet, tillit och samverkan över gränser och med starkt fokus på hållbarhet i alla delar, miljömässig, social och ekonomisk – för ett bra liv idag och för kommande generationer.

Region Jönköpings läns fyra strategiska dokument – Strategi för att möta framtidens behov av hälso- och sjukvård, Regional utvecklingsstrategi, Trafikförsörjningsprogrammet och Hållbarhetsprogrammet utgör tillsammans en väg framåt, förankrad i lokal kunskap och gemensamma ambitioner.

Vår utgångspunkt är tydlig: framtiden bygger vi bäst – tillsammans.

Tillsammans för ett bra liv för alla är en gemensam ambition i Jönköpings län – förankrad i lokal kunskap och samverkan mellan Region Jönköpings län, länets 13 kommuner, Jönköping University, Länsstyrelsen, samt civilsamhälle, näringsliv och invånare.

Strategi för att möta framtidens behov av hälso- och sjukvård är ett styrande dokument som visar riktningen för hur hälso- och sjukvården i Region Jönköpings län ska utvecklas fram till 2030 – med fokus på en nära vård som är personcentrerad, högkvalitativ, samskapad, jämlik, tillgänglig och hållbar.

Bästa möjliga hälsa och jämlik vård – utifrån invånarnas behov

Strategi för att möta framtidens behov av hälso- och sjukvård beskriver Region Jönköpings läns långsiktiga strategi för att möta de växande och föränderliga behoven inom hälso- och sjukvården fram till år 2030. Strategin visar riktningen för hälso- och sjukvården i Region Jönköpings län, utgör grunden för budget och verksamhetsplan, och är ett politiskt beslutat dokument.

Målet är att skapa bästa möjliga hälsa för hela befolkningen och en jämlik vård. Det innebär en nära vård som är personcentrerad, högkvalitativ, samskapad, jämlik, tillgänglig och hållbar. En hälso- och sjukvård som alltid utgår från invånarens behov – sammanfattat i principen "Vad är bäst för Esther?". Arbetet handlar om att steg för steg förändra och anpassa arbetssätt efter nya behov, där digitala verktyg används som ett viktigt stöd för att utveckla och förbättra hälso- och sjukvården.

Strategin är förankrad i bred dialog med aktörer i hela länet och reviderades 2025.

Strategin innehåller

- En analys av demografiska och samhällsliga förändringar som påverkar vården.
- Sex delstrategier med utvecklingsmål och prioriterade områden.
- En beskrivning av nära vård.
- Ett tydligt fokus på samverkan mellan RjL, kommuner, civilsamhälle och invånare.
- En struktur för långsiktig uppföljning och anpassning till nya förutsättningar.

För ett bra liv i en attraktiv region

Region Jönköpings län arbetar med frågor som är avgörande för människors liv och hälsa, både genom att erbjuda en trygg hälso- och sjukvård och genom att främja en hållbar, innovativ och kulturellt rik region. Vår styrning utgår från visionen ”För ett bra liv i en attraktiv region”. Allt vårt arbete ska leda till att Jönköpings län år 2035 är Sveriges mest hållbara, attraktiva och tillgängliga län där alla människor trivs, utvecklas och mår bra.

Vårt viktigaste styrdokument är budget med verksamhetsplan och flerårsplan. Här beskrivs våra strategiska mål, framgångsfaktorer, uppdrag och mätetal för de närmaste åren. De strategiska styrdokumenterna Regional utvecklingsstrategi (RUS) 2020–2035 och Strategi för att möta framtidens behov av hälso- och sjukvård 2020–2030 har båda långa tidsperspektiv. De beskriver den politiska ambitionen för Region Jönköpings län till år 2035 respektive 2030. Tillsammans med andra politiskt antagna planer och program bildar de en helhet där

de långsiktiga visionerna översätts till konkreta mål, uppdrag och aktiviteter i vardagen. I figur 1 visas hur styrdokumenterna förhåller sig till och samspelar med varandra.

Kvalitet som strategi

Vårt övergripande ledningssystem, kvalitet som strategi, beskriver hur vi planerar, leder, utvärderar och förbättrar verksamheten. Det innebär att den stora resursen för utveckling uppstår genom att förbättra och effektivisera nuvarande verksamhet, och fasa ut mindre värdeskapande arbetssätt och aktiviteter. På så sätt frigörs arbetstid och andra resurser som kan satsas på nya områden och åtaganden. Målet med kvalitet som strategi är att leverera tjänster som motsvarar kundernas behov och förväntningar och samtidigt skapa en arbetsplats där människor trivs och är stolta över sitt arbete. I figur 2 illustreras hur vårt övergripande ledningssystem fungerar och stödjer vårt arbete med kvalitet som strategi.

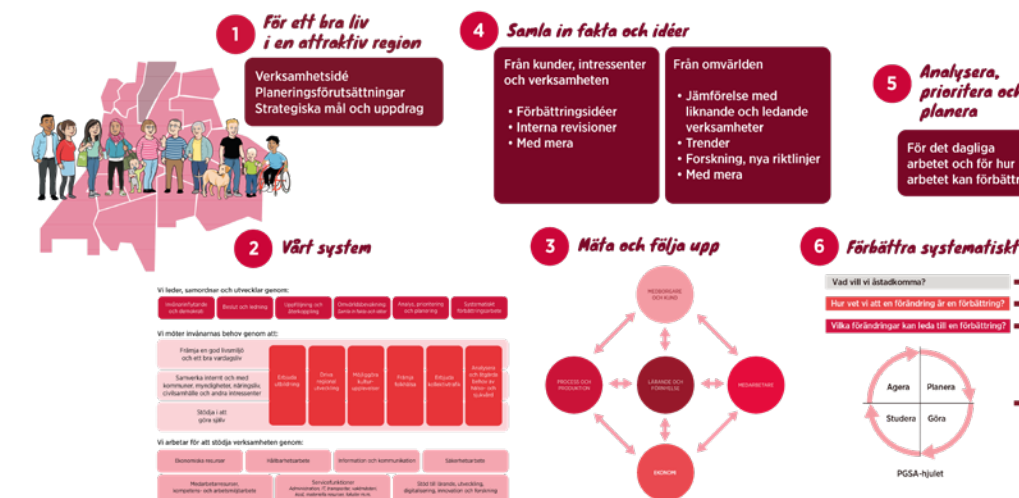
Figur 1 Hur styrdokument som antagits av Regionfullmäktige förhåller sig till och samspelar med varandra.

Figur 2 Kvalitet som strategi.

Kvalitet som strategi

Hur vi planerar, leder, utvärderar och förbättrar i Region Jönköpings län

Vad är bäst för Esther?

Vi behöver alltid utgå från varför och för vem vi finns till. För att leda, arbeta i och utveckla verksamheten använder vi tre enkla regler:

1. Vad är bäst för Esther?

Vi börjar alltid med individens behov, inte vår organisationsstruktur. Det innebär att vi lyssnar in människors berättelser, livsvillkor och önskemål – och låter det styra hur vi planerar, samordnar och utför insatser.

2. Vi tar ansvar för vårt steg, ger feedback till steget före och underlättar för steget efter.

Allt ska hänga ihop. Alla aktörer, oavsett roll eller verksamhet, har ett ansvar för att inte bara göra sitt eget steg – utan även ge feedback till steget före och underlätta för steget efter i kedjan.

3. Vi gör tillsammans - det är vårt gemensamma resultat som räknas.

Invånare, medarbetare, kommuner, regioner och civilsamhälle behöver arbeta tillsammans – med tillit, delaktighet och gemensamt ansvar som grund.

Strategi för att möta framtidens behov av hälso- och sjukvård

Under de senaste decennierna har det gjorts stora framsteg inom den svenska hälso- och sjukvården. Tack vare ny teknik, nya läkemedel och behandlingsmetoder lever vi idag längre och mår bättre. Samtidigt innebär utvecklingen att fler lever med kroniska sjukdomar, vilket ställer helt nya krav. Hälso- och sjukvården som i första hand varit utformad för att ta hand om akuta sjuka behöver också i större utsträckning vara förebyggande, hälsofrämjande och proaktiv.

Samtidigt förändras människors förväntningar, beteenden och livsvillkor – präglade av digitalisering, ökad kunskap, nya värderingar och en starkare vilja till delaktighet. Tillsammans ställer dessa förändringar nya och mer komplexa krav på hur vi organiserar, samskapar, och utvecklar vården.

Utgångspunkter

Region Jönköpings län sammanfaller geografiskt med länsindelningen som omfattar 13 kommuner. Prognosen är att folkmängden kommer öka, särskilt i gruppen äldre pensionärer.

Folkhälsan i Jönköpings län förbättras, men det finns fortfarande betydande skillnader i hälsa mellan olika grupper i samhället. Målet är att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation och att alla ska kunna leva ett aktivt och självständigt liv.

Tillgänglighet till sjukvården i länet är bland den bästa i landet. Vårdcentralen är navet för vår hälso- och sjukvård – en första vårdnivå som möter, samordnar, fångar upp och stödjer med insatser utifrån invånarens behov över tid. Specialiserad vård finns tillgänglig när den behövs, men vården ska komma närmare individen, ibland bokstavligen, ibland genom digitala lösningar. Länet har 42 vårdcentraler som bedrivs utifrån ett vårdvalssystem.

Region Jönköpings län har tre akutsjukhus, där den specialiserade vården är uppdelad i tre verksamhetsområden; medicinsk vård, kirurgisk vård samt psykiatri, rehabilitering och diagnostik. Region Jönköpings län har även övergripande ansvar för tandvården och bedriver 26 folktandvårds-kliniker samt specialisttandvård på tre orter.

Bättre folkhälsa och en mer jämlik vård

För att uppnå en bättre folkhälsa ska Region Jönköpings län aktivt stödja människor i att själva kunna ta ansvar för sin hälsa. Arbetet

innebär att variationer i befolkningens hälsa följs, till exempel mellan olika grupper, och att insatser utvecklas för att minska hälsoskillnaderna. Region Jönköpings län ansvarar för att utveckla och samordna ett aktivt folkhälsoarbete tillsammans med kommuner, myndigheter, näringsliv, föreningsliv, civilsamhälle och andra aktörer i länet. Insatserna syftar till att främja hälsa och förebygga sjukdom. Ett starkare fokus på hälsofrämjande arbete bidrar inte bara till att fler kan hålla sig friska längre, utan innebär också samhällsekonomiska vinster – resurser som kan användas där behoven är som störst.

Vården ska vara jämlik, personcentrerad, säker, tillgänglig och med kliniska resultat på toppnivå. För att nå dit behöver verksamheterna och kliniker i Region Jönköpings län arbeta för både effektivitet och jämlik hälsa. Ett centralt uppdrag för länsklinikerna är, i enlighet med beslutet om tre akutsjukhus och riktlinjer för länskliniker (RJL 2021/2736), att bedriva verksamhet på tre orter. Detta bidrar till närhet och likvärdig vård i hela länet. Detta kräver engagerade och kompetenta medarbetare, vilket ställer krav på att Region Jönköpings län är en attraktiv arbetsgivare. Tillit är en central del i alla relationer, såväl mellan patient och vårdgivare, som samverkanspartners, medarbetare och ledare. Vi vill uppnå en jämlik hälso- och sjukvård som prioriterar de med störst behov. Därför behöver arbete med patienter med kroniska sjukdomar och stora vårdbehov prioriteras och det preventiva folkhälsoarbetet behöver systematiseras för att utjämna folkhälsoskillnader.

För att möta framtidens utmaningar inom hälso-och sjukvård är det avgörande att vi bygger framtiden på gemensamma visioner, tillit och samskapande i länet. Vi lär tillsammans – med invånare, medarbetare, civilsamhälle och andra aktörer – men också med vår omvärld. Vi inspireras av goda exempel från andra delar av Sverige och världen som vi omsätter i vårt eget system. Vi vill också bidra till utveckling genom att dela med oss av våra erfarenheter och vårt lärande.

Vad är bäst för Esther?

För att möta framtiden krävs en ny syn på hur hälsa, vård och omsorg skapas. Vi behöver bygga vården tillsammans med invånarna, utifrån deras behov, förutsättningar och livssituation. Det innebär att de som kan göra mer själva ska få rätt verktyg och stöd – vilket i sin tur frigör resurser till dem som behöver

mer hjälp av vården. Målet är inte att göra lika för alla, utan att anpassa tjänster utifrån person, situation och behov – en personcentrerad vård där vi gör rätt för varje individ.

Våra tre enkla regler hjälper oss att tänka och agera utifrån ett helhetsperspektiv:

1. Vad är bäst för Esther?
2. Vi tar ansvar för vårt steg, ger feedback till steget före och underlättar för steget efter.
3. Vi gör tillsammans - det är vårt gemensamma resultat som räknas.

Dessa principer hjälper oss att hålla riktningen i ett komplext förändringsarbete, där vi alltid utgår från frågan – vad är bäst för Esther?

Fakta - Jönköpings län i siffror 2024

Invånare: 370 000 **Hushåll:** cirka 170 000 **Medelålder:** 42 år

Åldersfördelning: 22% är 65 och äldre. 24 % är yngre än 20 år.	Könsfördelning: 51 % är män 49 % är kvinnor
Bakgrund: 60 % är födda i länet 26 % har utländsk bakgrund*	Geografisk fördelning: 61 % bor i kommunhuvudorterna 23 % i övriga tätorter 16 % i landsbygder
Utbildningsnivå: Andel av befolkningen i Jönköpings län 25-64 år med eftergymnasial utbildning: 40,4 %.	Befolkningsprognos: Befolkningen i Jönköpings län förväntas öka med 2,3 % (ca 8 500 personer) mellan år 2023 till år 2033

* Utrikes födda personer och inrikes födda personer med två utrikes födda föräldrar.

Nära vård – ett nytt sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg

Nära vård är inte en ny organisationsnivå eller en benämning på dagens primärvård, som består av länets vårdcentraler, barnhälsovård, kvinnohälsovård och kommunal hälso- och sjukvård. Nära vård är ett nytt sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg. Den nära vården börjar med det som patienten eller brukaren kan ge sig själv och med hjälp av sina nätverk, egenvården, samt det stöd kommuner och regioner kan ge i samverkan för att möjliggöra ett sammanhållet system. Det handlar om att skapa trygghet, kontinuitet och tillgänglighet – nära i tid, nära i relation och när det går, även nära geografiskt.

Med detta som grund formas arbetet för att tillsammans möta framtidens behov av hälso- och sjukvård, med inriktning att den nära vården ska stå för en större del av den totala hälso- och sjukvården 2030.

Vårdens tjänster behöver utformas för en digifysisk (digital och fysisk) verklighet – där invånare själva kan ta del av vård och stöd när det passar dem. Region Jönköpings län strävar efter att operationer, undersökningar och behandlingar ska erbjudas nära patienten så länge det kan göras med högsta kvalitet och med god ekonomisk hänsyn. E-hälsa, AI och egenmonitorering är viktiga verktyg i denna omställning, men tekniken måste alltid formas utifrån invånarens förutsättningar och önskemål. Det handlar om att bygga en vård som stöttar människan i vardagen och gör det enkelt att, utifrån

sina förutsättningar, ha makten över sin egen hälsa, och vara delaktig i sin egen vård. Ett modigt ledarskap, gemensamma mål och flexibla strukturer är avgörande.

Att arbeta med förändring

Vården idag är mer specialiserad – men behöver samtidigt utformas mer sammanhållet och utgå från en helhetssyn. Det kräver nya arbetssätt och förmåga att leda i komplexa system, där olika perspektiv och aktörer behöver samverka. Därför bygger vi vår omställning på Region Jönköpings läns långsiktiga inriktning kvalitet som strategi, med inarbetade metoder och arbetssätt för hur vi leder, samordnar och utvecklar vårt system, samt funktioner som stödjer verksamheterna i omställningen.

I en osäker och föränderlig omvärld måste vi kunna agera snabbt, samla in och tolka beteendedata, och anpassa våra lösningar efter hand. Graden av samsyn och förutsägbarhet påverkar hur lednings- och utvecklingsarbete behöver olika stöd och angreppssätt utifrån vad som är enkelt, komplicerat och komplext. Ju mer komplext ett problem är desto mer behövs ett snabbriktigt arbetssätt där man tar hänsyn till förändringar under arbetets gång och prövar sig fram till en lösning. Viktigast är att börja med att hitta samsyn kring målet vad vi vill uppnå, och sedan lösa hur-frågorna efter hand.

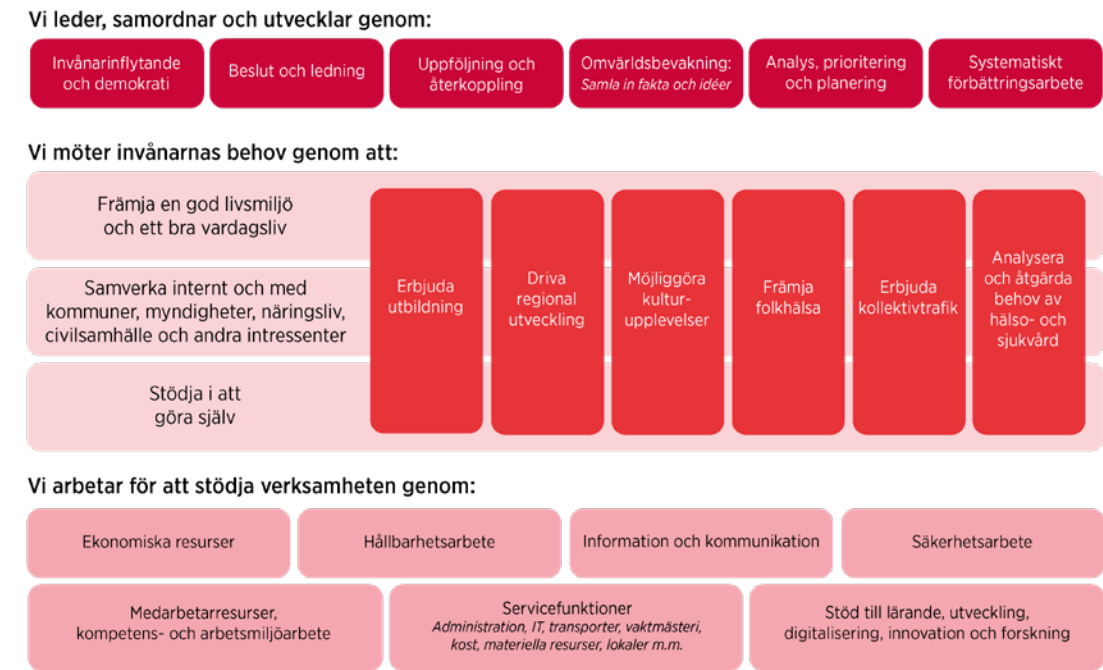
Figur 3 Tillsammans för bästa möjliga hälsa och sjukvård.

Region Jönköpings län om nära vård

- En personcentrerad vård och omsorg som utgår från patientens/brukarens och närståendes behov och förmåga att hantera sin sjukdom.
- Skapas tillsammans mellan patient och vårdgivare.
- Arbetar preventivt och proaktivt och möter problemen uppströms. Det vill säga att arbetar förebyggande för att lösa grundproblemet.
- Det stöd kommuner, regioner och civilsamhälle kan ge för att möjliggöra en personcentrerad vård.
- En kultur av tillit och samverkan, där var och en tar ansvar för sitt arbete och underlättar för steget före och efter för att skapa en sammanhållen vårdkedja.
- Har vårdcentralen som bas, och specialiserad sjukhusvård tillgänglig när den behövs.
- Använder e-hälsans alla möjligheter att möta patientens behov.
- Innebär att delar av den vård som idag ges i slutenvård kan ges i annan form nära patienten.

Figur 4 Region Jönköpings län som system.

Mål och delstrategier

Målet för arbetet med att möta framtidens behov av hälso- och sjukvård är: Bästa möjliga hälsa hos hela befolkningen och en bättre och jämlik vård. När detta bryts ner till invånarens perspektiv formuleras det: "Jag får den vård jag behöver när jag behöver den och på det sätt jag behöver."

Delstrategi 1:

Förstärka invånarens egna resurser och bidra till ett samhälle som stödjer hälsosamma val i vardagen.

Delstrategi 2:

Öka tryggheten genom jämlik, säker och personcentrerad vård

Delstrategi 3:

Enklare vardag för patienter och medarbetare med stöd av anpassat tjänsteutbud och ökad digitalisering

Delstrategi 4:

Vårdcentralen är navet, specialiserad och högspecialiserad diagnostik och sjukhusvård finns tillgänglig när den behövs.

Delstrategi 5:

Utveckling av framtidens arbetsplats med fokus på medarbetarskap och kompetensutveckling.

Delstrategi 6:

Leda och utveckla för att förstärka goda relationer som bidrar till sömlös samverkan där värde skapas tillsammans.

I figur 5 förklaras vad de olika delstrategierna kan betyda för invånaren.

Figur 5 De sex delstrategierna nedbrutna till individens perspektiv.

DELSTRATEGI 1

Förstärka invånarens egna resurser och bidra till ett samhälle som stödjer hälsosamma val i vardagen

Det behövs ytterligare krafttag som mobiliserar invånarkraften och som underlättar hälsosamma val i vardagen. Vi vet idag att livsstilen har stor påverkan på hälsan, vilket gör det förebyggande arbetet avgörande. Ett tydligt mål måste därför vara att minska behovet av sjukvård. Här är ansvaret delat: individen ansvarar för sina levnadsvanor, medan samhället har ansvar för att informera, stötta och göra det enklare att leva hälsosamt – särskilt för dem som har svårt att förbättra sin situation på egen hand.

Det finns olika perspektiv på vad hälsa är. Världshälsoorganisationen (WHO) har definierat hälsa enligt följande: ”Hälsa är ett tillstånd av fullkomligt fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande, inte endast frånvaro av sjukdom.” (WHO 1948) Den

tyske filosofen Gadamer har en mer vardagsnära definition: ”Hälsa är att i glädje vara sysselsatt av sina livsuppgifter”.

Genom samverkan mellan länets kommuner, civilsamhälle, föreningar och Region Jönköpings län finns goda erfarenheter att bygga vidare på. En utgångspunkt är att förbättra samverkansarbetet utifrån behov i åldersgrupperna barn- och unga, vuxna samt äldre.

Vi utgår från kunskapsområdena hälsans bestämningss faktorer, centrala livsområden för jämlik hälsa, känsla av sammanhang, coaching, hälsokommunikation och beteendeförändring, samt egenkraft och samskapande.

Utvecklingsmål 2030

- Den psykiska ohälsan och ofrivillig ensamhet har minskat.
- Förutsättningarna för mer hälsosamma vanor gällande mat, rörelse och sömn har förbättrats.
- Hälsoklyftorna mellan olika grupper i befolkningen har minskats.
- Genom ett fortsatt förebyggande folkhälsoarbete har förekomsten av beroendesjukdom, riskbruk och skadligt bruk minskat.

Prioriterade områden

- Stärka arbetet med att främja den psykiska hälsan, med förebyggande insatser som ökar barns och ungas motståndskraft och samordnade satsningar där olika aktörer samarbetar för olika målgrupper.
- Öka förmågan att arbeta normmedvetet och med hälsolitteracitet (förmåga att skaffa, förstå, värdera och använda information relaterad till hälsa för att fatta medvetna beslut om sin hälsa och livsstil). Vi anpassar information och tjänster efter olika gruppers behov och förutsättningar så att alla kan ta hand om sin hälsa, utan att någon grupp exkluderas.

Esther vet vad som påverkar hennes hälsa och vad hon själv, med hjälp av sina nätverk, kan göra för att må så bra som möjligt.

DELSTRATEGI 2

Öka tryggheten genom jämlik, säker och personcentrerad vård

Jämlik och personcentrerad vård handlar om att alla invånare ska ha förutsättningar att få en god och nära vård, oavsett var man bor och vem man är, och att ingen grupp riskerar att hamna utanför. Vården ska ha sin utgångspunkt i ett samskapande tillsammans med individen och dennes närstående, för att på så sätt skapa en personcentrerad vård. Kontinuitet är viktigt för att förenkla kontakten mellan patienten och vården, öka tilliten och främja patientsäkerhet. För att skapa överblick är en dokumenterad överenskommelse en viktig del mellan individen och vården.

Utveckling av kunskap kring olika målgrupper ska bidra till högre grad av utveckling av olika tjänster som kan anpassas och nyttjas beroende på behov, situation och person.

För en mer jämlik och personcentrerad vård utgår vi från kunskapsområdena samskapande, evidensbaserad vård, och patientsäkerhet.

Utvecklingsmål 2030

- Jämlik tillgång till vård och en jämställd vård stärker hälsan.
- Välfungerande vårdflöden och digital samordning skapar trygghet och säkerhet.
- Vården är organiserad utifrån individens livssituation.

Prioriterade områden

- Samskapad hälso- och sjukvård.
- Sammanhållet system utifrån invånarnas behov.
- Identifiera och analysera ojämlikheter för att kunna prioritera och rikta insatser dit behoven är störst, baserat på behovsanalyser för olika målgrupper.

Esther har en överenskommelse med vården där det är tydligt vad hon själv gör och vad vården gör för henne. Hon känner sig trygg med att vården finns där när hon behöver den och hon vet vart hon ska vända sig för att få stöd.

DELSTRATEGI 3

Enklare vardag för patienter och medarbetare med stöd av anpassat tjänsteutbud och ökad digitalisering

Det handlar om att skapa förutsättningar för en enklare vardag för både patienter och medarbetare. I framtidens vård utvecklas en palett av personcentrerade tjänster, där digitaliseringens möjligheter är en viktig del, men där det också finns alternativ för dem som är mindre digitala. Detta syftar till tillvaratagande av allas resurser på bästa sätt och för mesta möjliga värde.

Utvecklingen av vårdinformationssystem och användningen av Artificiell intelligens (AI) är viktiga faktorer och verktyg som underlättar för medarbetarna, exempelvis för att kommunicera bättre med andra internt och externt.

Kunskapsområden inom denna strategi är tjänstedesign, kundsegmentering och e-hälsa samt digitalisering i samskapande.

Utvecklingsmål 2030

- För att bättre möta människors behov och arbeta mer effektivt har användning av digitala arbetssätt, tjänster och e-hälsa ökat.
- Vi förbättrar våra strukturer och arbetssätt så att fler kan använda digitala tjänster på ett sätt som känns hjälpsamt, enkelt, tryggt och tillgängligt – och säkerställer samtidigt alternativ för dem som är mindre digitala.

Prioriterade områden

- Utveckla en palett av tjänster som utgår från olika behov och förmågor hos invånarna och kan anpassas efter person, behov och situation.
- Innovation och digitalisering inom hälsa och vård – digitala lösningar som syftar till att förbättra kvalitet, tillgänglighet och effektivitet, som en del av ett bredare tjänsteutbud där ingen lämnas utanför.

Esther har enkla och effektiva kontakter med vården och möjlighet att själv hantera ärenden som rör hennes hälsa. Hon har tillgång till all information som hon behöver om sin vård.

DELSTRATEGI 4

Vårdcentralen är navet, specialiserad och högspecialiserad diagnostik och sjukhusvård finns tillgänglig när den behövs

Vårdcentralen är navet för vår hälso- och sjukvård. När det finns behov av specialiserad eller högspecialiserad diagnostik, behandling, vård och rehabilitering ska den finnas tillgänglig på tre akutsjukhus i samverkan med primärvården, sydöstra sjukvårdsregionen eller nationellt. Utvecklingen av högspecialiserad vård sker tillsammans inom sydöstra sjukvårdsregionen. Tre välfungerande akutsjukhus, enligt Region Jönköpings läns definition, är en självklar och långsiktig grund i vår sjukvårdsstruktur – och vi säkerställer de resurser som krävs för att det ska bestå.

För framtiden är det viktigt att säkra resurser i form av personal, kompetens, utrustning och lokaler. Beslut avseende investeringar i lokaler och utrustning behöver ske med utgångspunkt från Strategi för att möta framtidens behov av hälso- och sjukvård. Omställningen till nära vård och utvecklingen av specialiserad vård går hand i hand.

Bästa möjliga kunskap ska finnas tillgänglig vid varje möte mellan vårdpersonal och patient. Det kan även handla om specialiserad vård i hemmet.

Vi utgår från kunskapsområdena samskapande, evidensbaserad vård, och patientsäkerhet.

Utvecklingsmål 2030

- Vårdcentralens arbetssätt och resurser har utvecklats i takt med det växande uppdraget.
- Tillgången till specialiserad och högspecialiserad vård är alltid behovsstyrd, tillgänglig och jämlik.
- Samarbetet mellan olika vårdnivåer säkras att vården är sammanhållen och utan avbrott.
- Bästa möjliga kunskap, inklusive vägledning om nästa steg, finns tillgängligt vid varje möte mellan vårdpersonal och patient i hela vårdkedjan.

Prioriterade områden

- Stärka och rusta vårdcentralen som nav för att möta och koordinera vårdbehov över tid.
- Kunskapsbaserad vård med stöd av kunskapsstyrning och hälsodata för prediktion, diagnos och behandling.
- Tillgänglighet.
- Sömlös vård i ett sammanhållet system.
- Patientsäkerhet.
- Forskning.

Esther känner sig trygg med att hon får säker och specialiserad vård när hon behöver det, i en välfungerande helhet med alla sina vårdinsatser.

DELSTRATEGI 5

Utveckling av framtidens arbetsplats med fokus på medarbetarskap och kompetensutveckling

Framtidens arbetsplats byggs av engagerade medarbetare. God arbetsmiljö och kompetensutveckling är viktiga framgångsfaktorer. Arbetet drivs av medarbetare i samskapande över organisatoriska gränser. Fungerande kompetensförsörjning är en förutsättning för att möta framtidens behov.

Samhälls- och kunskapsutveckling, ökad specialisering och många vårdrelationer ställer höga krav på teamwork. Tillgång till kompetens lokalt, regionalt och nationellt måste säkras i hela den nära vården. Förmågan att agera tillsammans i realtid och bygga tillitsfulla relationer mellan aktörer är avgörande.

Ledarskapets betydelse är central i detta arbete. Ett närvarande och stödjande ledarskap skapar delaktighet, kreativitet och samverkan, och bygger en kultur där teamwork, trygghet och lärande växer.

I detta komplexa sammanhang är det viktigt att möta medarbetares behov av meningsfullhet, tillfredsställelse och tilltro till sin egen förmåga, liksom att ge återkoppling och möjligheter att påverka arbetssätt, kompetensutveckling och flexibla arbetsformer som tar tillvara digitala möjligheter.

Utvecklingsmål 2030

- Medarbetarskapet präglas av hållbarhet utifrån vardagens krav och förväntningar.
- Kompetensutvecklingen hänger med i tempot av förändring.
- Regler och strukturer följer med trots snabba förändringar i hur vi arbetar – både i vår egen organisation och när vi samverkar med andra.
- Region Jönköpings läns attraktionskraft är stark.
- Bra arbetssätt och rätt bemanning med ambitionen att vara oberoende av hyrbemanning.

Prioriterade områden

- Rätt använd kompetens.
- Arbetsplatser med god arbetsmiljö som främjar både fysisk och psykisk hälsa.
- Nära ledarskap med tillitsbaserad styrning.
- Främja kreativitet och delaktighet.
- Samverkan över organisatoriska gränser.
- Forskningsnära praktik och innovation.
- Utvecklingsmöjligheter och ständiga förbättringar i en värderingsstyrd kultur.
- Utveckla relationerna i tillit mellan dem som bygger systemet – ledare, medarbetare, samarbetspartners och invånare.
- Rekrytering och kompetensutveckling som särskilt omfattar bristyrken och grupper som annars riskerar att inte prioriteras.

Som medarbetare är jag engagerad i mitt arbete, jag trivs och jag gör skillnad.

DELSTRATEGI 6

Leda och utveckla för att förstärka goda relationer som bidrar till sömlös samverkan där värde skapas tillsammans

En förutsättning för att framtidens hälso- och sjukvård ska lyckas är ett systematiskt utvecklingsarbete i framkant. Samverkan och samordning mellan kommuner, civilsamhälle, regioner och utbildningsväsende är central. Förmågan att bygga tillitsfulla relationer är avgörande för samverkan. Kommunerna står för en stor del av invånarnas hälso- och sjukvård och det är därför viktigt att strategin utvecklas tillsammans med kommunerna i länet.

Hela systemet behöver vara i ständig rörelse. Lednings- och stödsystem behöver utmanas för att driva och skapa förutsättningar för genomförandekraft. Effektiva och kreativa mötesplatser behöver utvecklas utifrån nya förutsättningar och behov.

Som en del i att frigöra genomförandekraft kommer kvalitet som strategi vara en viktig del i ledarskapet som bygger på att allt tar sin utgångspunkt i brukarna och invånarna, deras behov, upplevelser och kunskap.

Tillit är inte enbart en fråga om mjuka värden, som organisationskultur och ledarskap, utan lika mycket en fråga om hur man styr, utvärderar och organiserar verksamheten. Alla har ett ansvar för att aktivt verka för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv och bygga tillitsfulla relationer. Kunskapsområden som samskapande, tillitsbaserad styrning, och ledning i komplexa system är viktiga. (Se figur 4, sida 17)

Utvecklingsmål 2030

- Gemensamt ledarskap över organisatoriska gränser skapar en sammanhållen vård utifrån länsinvånarnas behov.
- Uppföljningssystem som mäter det vi tillsammans åstadkommer i samverkan.
- Arbetssätt som främjar personcentrering och samskapande med Esther.
- Bra strukturer och systematisk samverkan skapar kulturförändring.

Prioriterade områden

- Tillsammans för ett bra liv för alla – länssamverkan utifrån invånarnas behov.
- Systematisk lärande uppföljning utifrån vad vi som system tillsammans lyckas åstadkomma.
- Omvärlds- och framtidsspaning.

Alla som är inblandade i Esthers vård vet vad hon har för målsättningar och arbetar tillsammans med henne för att nå dem. Hon kan i större utsträckning få vård hemma och med stöd från sina sociala nätverk.

Framtagning och revidering av Strategi för att möta framtidens behov av hälso- och sjukvård

Strategi för att möta framtidens behov av hälso- och sjukvård i Region Jönköpings län formades under 2019 och 2020 genom en process som präglades av delaktighet, samsyn och ett gemensamt fokus på långsiktiga lösningar. Arbetet grundades på ett politiskt uppdrag med tillsatt projektledare och hade som målsättning att skapa en hållbar vårdstruktur som möter behoven fram till 2030.

Strategins långsiktiga mål och uppföljning

Den framtagna strategin fungerar som strategisk riktning för hälso- och sjukvården i Region Jönköpings län och utgör en viktig grund för organisationens Budget- och verksamhetsplan. Genom att fokusera på de prioriterade områdena i de olika delstrategierna preciseras årliga aktiviteter som systematiskt följs upp och analyseras inom det befintliga ledningssystemet. Detta säkerställer att vi rör oss i rätt riktning och att målen uppfylls i enlighet med den långsiktiga visionen.

Revidering av strategin 2025

Strategin genomgick under 2025 en revidering för att säkerställa att den förblir relevant och anpassad till förändrade förutsättningar. Under 2025 har dialogmöten genomförts i samtliga 13 kommuner i Jönköpings län, där politiker, tjänstepersoner, representanter från Högskolan i Jönköping,

Länsstyrelsen, civilsamhället och näringslivet har deltagit. Övergripande tema för dessa möten har varit ”Tillsammans för ett bra liv för alla” med syfte att identifiera styrkor, utmaningar och framtidsvisioner, och utifrån detta samtala kring vad vi kan göra gemensamt för att bidra till ett bra liv för alla invånare i länet. I processen med dialogmöten har också sambandet förstärkts mellan den Regionala utvecklingsstrategin (RUS) och Strategi för att möta framtidens hälso- och sjukvård – folkhälsa som samhällsbärande princip.

De insikter som framkommit under dessa dialogmöten har integrerats i revideringen av strategin, vilket gör den förankrad i lokala behov och förutsättningar. Mötesplatser där synpunkter tagits in som underlag för revideringen har också varit Regionfullmäktige och Storgrupp sjukvård. Strategin har reviderats av parlamentarisk politisk styrgrupp.

Mötesplatser vid framtagning av strategin 2019-2020

- Storgrupp sjukvård
- Sjukvårdens ledningsgrupp
- Centrala samverkansgruppen
- HR-chefernas mötesplats
- Kommunikationschefer och kommunikationsavdelningen på Regionledningskontoret.
- Folkhälsa och sjukvård
- Qulturums ledningsgrupp
- Levande bibliotek, Peers inom pågående ”Tillsammans för bästa möjliga hälsa och jämlik vård”
- Patientkontrakt invånare
- Medicinsk programgrupp primärvård
- Kommunal utveckling
- Framtidsscenarier med nämnden för folkhälsa och sjukvård
- Workshops inom Tillsammans för bästa möjliga hälsa och jämlik vård
- Programgrupp för Tillsammans för bästa möjliga hälsa och jämlik vård med utvecklingschefer, folkhälsochef och utvecklingsledare Qulturum
- Möten programgrupp Agenda 2030
- REKO – samverkan med kommunerna
- Patientnämnden
- SBU Jönköpings kommun
- Läns pensionärsrådet
- Nätverk distriktsläkare
- Samverkansforum projektledare nära vård i sydöstra sjukvårdsregionen
- Nationellt nätverk Nära vård
- Programgrupp Nära vård Sveriges kommuner och regioner (SKR)
- Mötesplats kring äldre frågor med socialdepartementet
- Gemensamt möte: Nyckelkompetenser inom förbättringskunskap och ledningsworkshop personer inom Region Jönköpings län som gått ATP (Advanced Training Program) och Masterutbildning i förbättring och ledarskap
- Samverkan med Futurum
- Levande bibliotek distriktsläkare
- Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) – programgrupp nära vård
- Mät och analysgrupp med ”critical friend” Anders Ekholm
- Regelbundna avstämningar och dialoger med Sektionen för primärvård och rehabilitering, Kunskapsstyrning och HR-strateger
- Strategigrupp barn och unga - nytt samverkansprojekt ”Bästa platsen att leva växa upp och bo på” erfarenhetsutbyte med Skottland och Cincinatti
- Medverkan har också skett regelbundet vid såväl nationella konferenser som internationella konferenser exempelvis; Institute for Healthcare Improvement (IHI) konferens Orlando, IHI konferens Amsterdam, IHI konferens Taipei, Region Jönköpings läns konferens Utvecklingskraft och Mikrosystemfestivalen, Tillit i Valfärden nationell konferens inom Hälsa med mera
- Medverkat regelbundet med olika nätverk, till exempel inom Co-production som leds från Dartmouth